

درس هفدهم

ستاره‌ی روشن

املا و دانش زبانی

از متن درس، بندهایی را که هر دو واژه‌ی مشخص شده در آن به کار رفته است، پیدا کنید و بنویسید.

گفت: وصیت کنم شما را که خدای، عزوجل به یگانگی شناسید و وی را

الف) وصیت، عزوجل

اطاعت دارید و بدانید که کردار زشت و نیکوی شما می بیند و آنچه در دل دارید می داند و زندگانی شما به فرمان اوست.

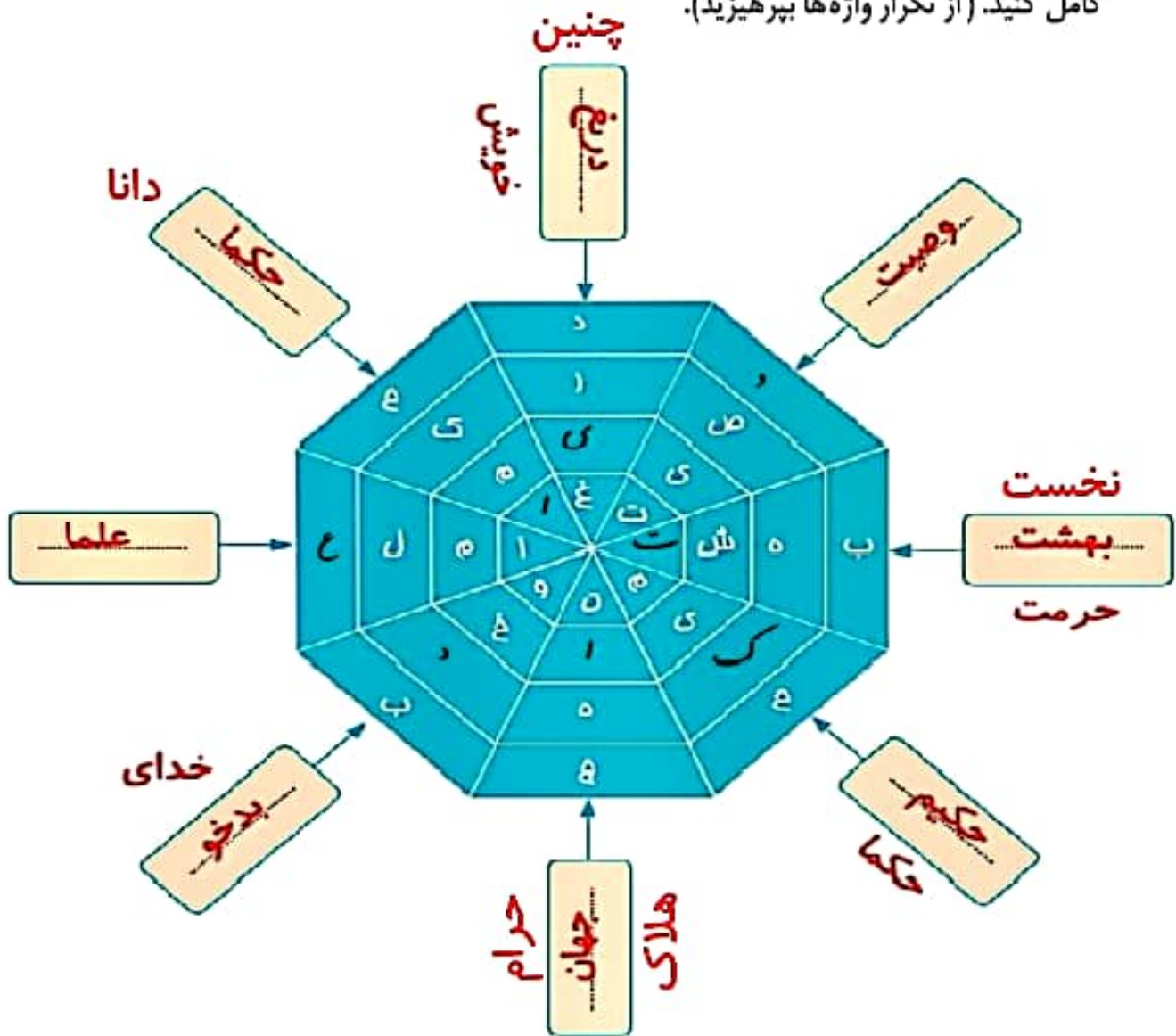
نیکویی گوید و نیکوکاری کنید که خدای، عزوجل، که شما را آفرید

ب) زینهار، حرام

برای نیکی آفرید و زینهار تا بدی نکنید و از بدان دور باشید که بد کننده را زندگانی کوتاه باشد و پارسا باشید و چشم و گوش و دست از حرام و مال مردمان دور دارید.

🌟 با توجه به حروف نوشته شده در جدول، واژه‌های چهار حرفی را از متن درس پیدا و جدول را کامل کنید. (از تکرار واژه‌ها بپرهیزید).

🌟 واژه‌های متضاد را در ابیات و عبارات‌های زیر بیابید.

🌟 الف) سخن در میان دو دشمن، چنان گوی که اگر دوست کردند، شرم زده نشوی. (سعدی)

🌟 ب) موج زخود رفته‌ای، تیز خرامید و گفت: دشمن # دوست

🌟 پ) هستم اگر می‌روم، گر نروم نیستم. (اقبال لاهوری) هستم # نیستم می‌روم # نروم

🌟 د) دوستان و دشمنان را می‌شناسم من دوستان # دشمنان

🌟 ه) زندگی را دوست دارم، مرگ را دشمن. (اخوان ثالث) زندگی # مرگ دوست # دشمن

عبارت‌های زیر را مانند نمونه، به نثر ساده‌ی امروز، برگردانید. ۱

نثر کهن	نثر ساده‌ی امروز
نخست کسی، من باشم که بدو گزوم.	من نخستین فردی باشم که به او ایمان آورم.
نیکویی گوید و زینهار بدی نکند.	سخنان خوب بگوئید و مبادا کار بد بکنید.
راست گفتن پیشه کنید.	همیشه راستگو باشید.

عبارت زیر را در یک بند، کامل کنید. ۲

از دروغ گفتن دور باش چون **دروغگویی تو را در نظر مردم پست**
و حقیر خواهد کرد و دروغگویی باعث مرگ تو خواهد شد.
دروغگو اگر هم حرف راست بگوید، مردم دیگر حرف او
را قبول نمی کنند.

لطیفه‌ی ادبی: یکی از چیزهایی که به زیبایی و لطف نوشته می‌افزاید، استفاده از لطیفه است. لطیفه سخنی کوتاه و پرمعناست که به سادگی فهمیده می‌شود. لطیفه‌ها معمولاً آمیخته به طنز، حکمت و اندرز هستند و در قالب حکایت ظاهر می‌شوند.

لطیفه چیست؟

لطیفه‌ها چگونه هستند و چگونه ظاهر می‌شوند؟

حکایت «نردبان فروش» از عبیدزاکانی را بخوانید و برداشت خود را از آن در چند سطر بنویسید.

«شخصی به کمک نردبان در باغ دیگری می‌رفت تا میوه بچیند، صاحب باغ سر رسید و گفت:

«در باغ من چه کار داری؟»

آن شخص گفت: «نردبان می‌فروشم.»

گفت: «نردبان در باغ من می‌فروشی؟»

گفت: «نردبان از آن من است، هر جا که خواستم می‌فروشم.»

افراد بدکار وقتی گرفتار می‌شوند به ناچار دلیلی برای کار خود بیان می‌کنند.

که منطقی و عاقلانه نیست، بلکه در بسیاری موارد خنده‌دار و غیر قابل باور است.

مفهوم ضرب المثل «به پایان آمد این دفتر، حکایت همچنان باقی است» را در یک بند توضیح دهید.

فرصت بیان و صحبت کردن به پایان رسیده است ولی مطالب ناگفته...

زیادی همچنان باقی مانده است.

تا: حرفی است که میان عبارت‌ها و جمله‌ها می‌آید. در نمونه‌های زیر با کاربردهای آن آشنا می‌شوید:

الف) گاهی «تا» مفهوم فاصله‌ی زمانی و مکانی را بیان می‌کند. به نمونه‌های زیر، توجه کنید:

■ از تهران تا شیراز فقط دشت و طبیعت را تماشا کردم.

■ از صبح تا شب، کار می‌کنیم.

ب) گاهی کلمه‌ی «تا» به مفهوم «وقتی که، زمانی که و همین که، برای اینکه» به کار می‌رود. به نمونه‌های زیر، توجه کنید:

■ تا او را دیدم، همه‌ی پرسش‌ها را فراموش کردم.

■ خیلی دویدم که به موقع برسم؛ تا رسیدم، آنها رفته بودند.

پ) گاهی «تا» واحد شمارش هم هست. مثال:

■ او هر روز، تا نان می‌گرفت.

■ به کتاب‌فروشی رفتم و دو تا کتاب خریدم.

ت) مفهوم «تا» را در هر یک از جمله‌های زیر، بنویسید.

■ آنها دام و تله می‌گذارند تا تو را در دام بیندازند. **برای اینکه**.....

■ می‌خواهم به مهدی کمک کنم تا درس‌هایش را بهتر یاد بگیرد. **برای اینکه**.....

■ از شام تا سحر بیدار بود. **فاصله زمانی**.....

■ تا کنون چند تا کتاب خوانده‌ای؟ **فاصله زمانی (تاکنون) - واحد شمارش (چندتا)**

■ تا شام، نیفتاد صدای تبر از گوش. **فاصله زمانی**.....

۱ از روی سرمشق زیر، خوش خط و زیبا بنویسید.

زمانی دهد تخت و گنج و کلاه زمانی غم و رنج و خواری و چاه

چنین است، هر چند مانیم دیر نه بیل سرافراز مانند نه شیر

۲ برای جدول زیر، سوالات مناسب طرح کنید.

۱ درختی که میوه ندارد؟... سپیدار.....

۲ شخصی که تمیز و مرتب است؟... آراسته

۳ شعله و ر. ساخت. برافروخت.....

۴ به معنای نور و روشنایی است؟... فروغ

۵ کسی که دروغ را با ابزاری تشخیص می دهد؟ دروغ آزمای

۶ با ارزش و گران بها؟... گران مایه.....

د	ی	پ	س	← ۱						
ا	س	ا	ر	آ	← ۲					
ر	ت	ر	ف	ا	ر	ب	← ۳			
	ه	خ	و	ر	ف	← ۴				
	ت	غ	آ	م	غ	و	ر	د	← ۵	
			ا	م	ا	ن	ا	ر	ی	← ۶
			ی	ی						
				ه						

